

SOSIALURIN

Blaðstjórn:

Vilhelm Johannesen,
Fyrirbils ábyrgdarstjóri,
tlf. 5 5873, Klaksvík

Prentstaðuri:

Prentsmiðjan á Heysbreyt
tlf. 1 1820
Tórshavn

Tað er ikki loyvt at avfotografera lýsingar og myndir úr SOSIAL-
NUM til nýtslu í øðrum bløðum uttan loyvi frá ábyrgdarblaðstj.

Føroyar og EFTA

UPPSKOT frá landsstýrinum um at Føroyar fara burtur úr frihandilssamtakinum EFTA hevur verið til viðgerðar á tingi. ORSØKIN til at vit í síni tíð leitaðu uppí hesi handilssamgongu, varð fyrst av øllum okkari stóri samhandil við Danmark og okkara stóri útflutningur av frystum fiskaflokum til Bretlands. Frá 1 januar 1973 eru hesi bæði lond, sum tá gerast limir í felagsmarknaðinum, ikki longur uppí EFTA-samgonguni. Sostatt er einki grund-arlag undir framhaldandi føroyskum limaskapi í EFTA.

HÓAST javnaðarflokkurin longu í 1965 setti fram uppskot um, at Føroyar skuldi fara uppí frihandilssamtakið EFTA, so gjørdust vit ikki partur av hesi handilssamgongu fyrr enn fimm ár seinni, nevnlíga 1. januar 1968, ella eitt ár eftir at sitnandi landsstýrissamgongu tók við í 1967. Hetta varð tá samtykt við 15—0 atkvøðum.

TÁ metast skal um, hvørjar fyrimunir vit hava havt av luttøku okkra í hesi samgongu, so má sjálvsagt ássannast, at fyrimunurin av limaskapi okkara í EFTA ikki hevur verið tann, at sum menn høvdu væntað, men hin vegin eigur tað at standa øllum greitt, at um vit leitaðu uppí hesa handilssamgongu longu í 1964, so hevði talan verið um munandi størri fyrimunir, enn vit verulíga fingur burtur úr luttøku okkara í frihandilssamtakinum EFTA.

MEN tað, at vit ikki komu uppí frihandilssamtakið fyrr enn 1. januar 1968, er fyrst og fremst tjóðveldisflokkinum og tí sokallaðu »sjálfstýrislandsstýri« fyrst at takka. Uppskotið frá javnaðarflokkinum í 1963 varð beint í nevnd og tá tað kom aftur fyrst í tingið, so varð tað av nýggjum beint í nevnd til nærri og víðari kanningar og soleiðis ferð eftir ferð sent til kanningar sum at enda gjørdust so drúgvur, at tær kostaðu samfelagnum fleiri milliónir krónur árlíga, tí fyrst hvørt ár sum gekk, vórðu vit noyddir at gjalda stóran toll av útflutningi okkara til Bretlands, sum vit høvdu verið fritiknir fyrst, um vit vóru partur at EFTA.

SJÁLSTÝRISLANDSTÝRIÐ og serstakliga tjóðveldisflokkurin hevði onga støðu í hesum máli. Teir høvdu ikki dirvi til eina støðutakan í málinum.

TÁ vit so umsiður fingur stjórnarskifti í 1967 og samtykt varð, at Føroyar skuldi gerast partur av EFTA, fekk luttøkan í hesi handilssamgongu ikki tann týðning, sum hon vildi havt árin framman undan, hetta orsakað av, at vit tá í størri mun enn áður fóru at selja okkara lakaframleiðslu aðrar vegir, eitt nú til USA.

EFTIR at hava seinkað málinum í fleiri ár, varð tjóðveldisflokkurin millum teirra, sum í 1967 ikki vildu samtykkja uppskotið um luttøku í EFTA. Tá so flokkurin nú er ímóti at fara burtur úr aftur EFTA, so er tað væl eingin sum undir ast á hesa margháttligu støðutakan, tí hadan hevur eingin væntað annað.

Framhald frá 1. síðu (1)

flytir landsstýrið fram, at sölán bert kann selja rúsdrekka til persónar yvir 20 ár, sum ikki skylda gjaldkomman skatt.

Ongin skal hava rett til at keypa meiri enn 9 litrar av sterkum drykkjvørnum um ársfjórðingin. Landsstýrið skal tí kunna gera undantøk frá nøgdini, men bert í serligum førum.

Persónar skulu hava sonevnt keypikort við, tá teir skulu keypa, og skal verða skrivað á kortið soludagur og nøgd. Keypikortini verða útflyggjað av avvarðandi kommunu móti 30 kr. í gjaldi, harav helvtin fer í kommunukassan og helvtin í landskassan.

Um felagsvirksemi, har roynt verður at letta um møguleikan hjá limunum at fáa fatur á rúsdrekka, sigur landsstýrið, at slík skulu verða bannað, og at formaðurin í avvarðandi fel

ag og limirnir, sum taka lut í ólógliga virkseminum, skulu verða revsaðir.

Frammanfyrir er bert gjørdur stuttur samandrátur av uppskoti landsstýrisins, sum varð lagt fram í gjár, og er tí ymist ikki tíkið við, men verður skrivað meiri um uppskotið seinni.

Saman við uppskotinum eru viðmerkingar, sum gjølla lýsa rúsdrekkavíðurskiftini í Føroyum seinastu árin.

Í viðmerkingunum verður eisini nevnt, at einkarsólan, so sum landsstýrið hevur skotið upp at seta á stovn, skal hava heimstað í Tórshavn, og at sölán skal kunna seta á stovn útflyggingarstøð, eitt í hvørjari sýslu.

john-

DUNNUR og GÆS

Vit hava nógvar
DUNNUR, KALKUNIR og GÆS til jóla

Biðið um í góðari tíð

PF. SMÆRAN

Framhald frá 1. síðu (2)

málið til 2. viðgerðar, og gjørdist heldur enn ikki hvassligt orðaskifti.

Finnbogi Isaksen úr tjóðveldisflokkinum flutti fram, at løgtingið als ongan avgerðarett hevði í hesum máli, tí landsstýrið hevði longu frammanundan løgtingsviðgerðini biðið ríkisstýrið tikið við í lógina at hon skuldi eisini galda fyrst Føroyar.

Finnbogi helt tað verða løgging av fólkaflaksumboðnum í fiskivinnunevndini, at tað stýðjaði meirilutiuþpskotið, tí umboðið hevði, eftir hvat tíðindatenastan hevði greitt frá, sagt týðiliga og greitt á fólkingingi, hvør stóða tess var í hesum máli, og støðan var tann, at forboð skuldi ikki verða sett.

Finnbogi Isaksen legði aftrat, at hevði fólkaflaksumboðið verið á danatingi, tá hetta mál var til viðgerðar og atkvøtt út frá sjónarmiði sínum, so hevði danska lógaruppskotið fallið, tí talan var um, at ein sosialdemokratúr fór ikki at atkvøða fyrst uppskotinum heldur.

Hákon Djurhuus úr fólkaflakknum vildi vísa aftur tað, ið Finnbogi Isaksen flutti fram. Hann segði, at tíðindatenastan sum so mangan, als ikki var eftirfarandi, og soleiðis var eisini í hesum føri.

Sigfried Skaale úr fólkaflakknum segði seg ikki fara at atkvøða fyrst uppskotinum, tí hann kendi tað sum eina hótan úr Amerika.

— Høvdu tað av illum verið grønlendingar, sum høvdu reist spurningin, var støðan ein heilt onnur, segði Sigfried Skaale, og legði aftrat, at talan var um eitt óhugnaligt mál.

Erlendur Patursson úr tjóðveldisflokkinum vildi taka undir við tí, ið partamaður hansara hevði flutt fram undir orðaskiftinum, og boðaði frá, at hann, saman við Finnboga Isaksen og Jógvan Durhuus legði fram uppskot um, at løgtingið áttalar og mótmælir harðliga, at Fólkingið hevur samtykt lógina, sum er galdandi fyrst Føroyar, og løgtingið ikki hevur sloppið at tikið støðu. Hann ynskti, at kvøtt varð við navnakkali.

Eli Nolsøe, landsstýrismaður, vildi vísa aftur tað, ið menn høvdu flutt fram, at lógin varð galdandi fyrst Føroyar, og endurgav orð danska fiskimálaráðharrans, Chr. Thomsen, um hetta: Uppskotið skal, fyrst at galda fyrst Føroyar samtykkjast av Føroya løgtingi.

Knút Wang úr fólkaflakknum flutti fram, at eftir tingskipanini skuldu øll uppskot, sum vórðu lögð fram, verða bytt út millum tingmenn, men hetta hevði Erl. Patursson, saman við tveimum øðrum partamonnum sínum, ikki gjørt við uppskot sítt. Hann helt tað tí ikki fara at bera til at víðgera uppskotið frá tjóðveldismonnum.

Víðari undir orðaskiftinum, varð sagt, at fiskivinnunevndin hevði onga rættlígá víðgerð givið uppskoti landsstýrisins, men at tað bert var givið nevndini eitt diktat at ganga eftir, og hevði ávisur nevndarlímur gjørt onkrar smárættingar í hesum diktati.

Eisini varð flutt fram, at málið, um tað ikki varð samtykt, kundj elva til marknaðarstríð við Amerika.

Løgtingsformðurin avgjörði at biða við atkvøðugreiðsluni av uppskoti landsstýrisins og uppskotið tjóðveldismanna til

seinni, og fór atkvøðugreiðslan fram mánadagin seinnapartin.

Áðrenn atkvøðugreiðsluna var útbýtt millum tingmenninár uppskotið frá tjóðveldismonnum og eitt annað uppskot, ið víðvikið sama máli; tað var frá Jógvan Sundstein úr fólkaflakknum, og flutti hann fram at í einum punkti í meirilutalimælinum frá fiskivinnunevndini um at álagt verður landsstýrinum at krevja forboðssamtyktina víðgerða av nýggjum, um tær kanningar, sum fara fram, ikki rættvisgera tærvin á slíkum forboði, »at henda víðgerð fer fram í seinasta lagi á IC-NAF-fundi í 1975«.

Atkvøtt varð fyrst um uppskot tjóðveldismanna, og varð hetta gjørt við navnakkali. Uppskotið fekk bert 5 ja-atkvøður, meðan 20 ikki greiddu atkvøðu, og varð sostatt buturdottið.

Síðan var atkvøtt um uppskotið frá Jógvan Sundstein. Uppskotið fekk 6 atkvøður og var sostatt eisini burturdottið.

Atkvøða varð síðan um meirilutalimælini í fiskivinnunevndini, sum vóru tvey í tali, og vórðu tær bæði samtykt við 18 atkvøðum.

Minnilutauppskotið frá Ova Mikkelsen fekk bert 6 atkvøður, og datt tí burtur.

Síðan varð atkvøtt um landsstýrisuppskotið, og varð hetta eisini gjørt við navnakkali. Uppskotið fekk 17 atkvøður, 5 vóru ímóti og 3 atkvøðu ikki. Undir atkvøðugreiðsluni av hesum máli hendi tað, at Erlendur Patursson atkvøddi ja, men hann var tó skjótur at broyta støðu sína.

Uppskotið um at lata laksalógina galda fyrst Føroyar varð soleiðis samtykt.

Atkvøtt varð um laksalógina í fólkinginum seinasta fríggjadag, og varð hon samtykt við 89 atkvøðum.